



ОФІЦІОЗ

Інформаційний бюлетень "За медичні права"
№ 2 (153) лютий 2015 р.

Оплата праці та соціальна сфера у 2015 році

Основні зміни в оплаті праці працівників бюджетних установ, а також шляхи скорочення витрат на соціальну сферу прописано в Законі про Держбюджет-2015 (Про Державний бюджет України на 2015 рік» від 28.12.2014 р. № 80 VIII) і Законі № 76 («Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 р.№ 76 VIII). Крім того, є новації, привнесені іншими нормативними документами.

НОВІ СОЦСТАНДАРТИ, ОПЛАТА ПРАЦІ ТА ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Прожитковий мінімум та мінімальна зарплата

З початком 2015 року та й практично протягом усього року розміри мінзарплати та прожиткового мінімуму залишаться на рівні 2014 року. Лише з грудня 2015 року законодавці запланували підвищення цих показників.

Розміри прожиткового мінімуму з розрахунку на місяць визначено ст. 7 Закону про Держбюджет-2015.

Соціальні та демографічні групи населення	Розмір прожиткового мінімуму, грн.	
	01.01.2015 р. - 30.11.2015 р.	01.12.2015 р. - 31.12.2015 р.
Діти віком до 6 років	1032,00	1167,00
Діти віком від 6 до 18 років	1286,00	1455,00
Працевдатні особи	1218,00	1378,00
Особи, які втратили працевдатність	949,00	1074,00
Загальний показник	1176,00	1330,00

Розміри мін зарплати за місяць встановлені ст.8 Закону про Держбюджет -2015.

Період	Розмір мінімальної зарплати, грн.
01.01.2015 р.-30.11.2015 р.	1218,00
01.12.2015 р.-31.12.2015 р.	1378,00

Інші державні гарантії

1. Згідно зі ст. 9 Закону про Держбюджет-2015 рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум)

для призначення допомоги відповідно до Закону "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" від 01.06.2000 р.№ 1768-II встановлюється в процентному співвідношенні до прожиткового мінімуму та становить для:

- працевдатних осіб – 21 %;
- дітей – 85 %;
- осіб, які втратили працевдатність, і інвалідів – 100%.

Як і раніше, розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям не повинен перевищувати 75 % рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї. Крім того, на 2015 рік продовжено дію п. 11 ст. 15 Закону № 1768 (у частині збільшення державної соціальної допомоги).

2. Статтею 9 Закону про Держбюджет-2015 передбачено, що у 2015 році рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для визначення права на звільнення від плати за харчування дитини у дошкільних навчальних закладах відповідно до Закону про дошкільну освіту збільшується відповідно до зростання прожиткового мінімуму.

Податкова соціальна пільга

Оскільки Законом про податкову реформу перенесли набрання чинності пп. 169.1.1 ще на рік, у 2015 р. для цілей застосування цього підпункту податкову соціальну пільгу (далі — ПСП) надаватимуть уже традиційним способом (абз. 8 ч. 1 р. XIX ПКУ). Тобто в розмірі, що дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працевдатної особи (у розрахунку на місяць), установленому Законом на 1 січня звітного податкового року (абз. 8 п. 1 р. XIX ПКУ). І це правило працює для будь-якого платника податку, тобто **загальна ПСП (пп. 169.1.1 ПКУ) у 2015 р. становитиме 609 грн.**

А от підвищені розміри ПСП будуть наступними:

- для платника податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, – **609 грн.** (100 %загальної ПСП) **у розрахунку на кожну таку дитину** (пп. 169.1.2 ПКУ)
- для платника податку, який відповідає одній з ознак, названих у пп. 169.1.3 того самого Кодексу, – **913,5 грн** (150% загальної ПСП);
- для осіб, перелічених у пп. 169.1.4 ПКУ – **1218 грн** (200% загальної ПСП).

Принципово нового нічого немає: через незмінність, порівняно з 2014 роком, прожиткового мінімуму не коригується і ПСП.

ПСП застосовують до доходу, нарахованого на користь платника протягом звітного податкового місяця як зарплата (інші прирівняні до неї виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працевдатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн (пп. 169.4.1 ПКУ). Тобто у 2015 р. цей показник становить **1710 грн.**

Допомоги сім'ям із дітьми

Допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами надають у розмірі 100% середньомісячного доходу (стипендії, грошового забезпечення, допомоги по безробіттю тощо), але не менше за 25% розміру встановленого законом прожиткового мінімуму для працездатної особи з розрахунку на місяць (ст. 9 Закону № 2811, п. 7 Порядку № 1751). Тобто з 01.01.15 р. по 30.11.15 р. – не менше **304,5 грн** (у розрахунку на місяць), а в грудні – не менше **344,5 грн**.

Це правило не діє, коли допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами надають застрахованій особі. У такому випадку розмір цієї допомоги не може бути меншим за розмір мінізарплати, установленої на час настання страхового випадку, і не може перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески (ст. 26 Закону № 1105). Тобто для застрахованих осіб така допомога має обмеження – від 1218 грн до 20706 грн (із 01.01.15р. по 30.11.15 р.) та від 1378 грн до 23426 грн (із 01.12.15 р. по 31.12.15 р.).

А для непрацюючих жінок та жінок, зареєстрованих як суб'єкти підприємницької діяльності, така допомога одразу встановлена на рівні 25% розміру прожиткового мінімуму (пп. 5 п. 7 Порядку № 1751).

Допомогу на дітей, над якими встановили опіку чи піклування, надають у розмірі, що становить два прожиткових мінімуми для дитини відповідного віку (ч. 1 ст. 18 Закону № 2811, п. 26 Порядку № 1751). Відповідно, маємо наступне:

Вік дитини, над якою встановили опіку чи піклування	Розмір допомоги на дитину (у розрахунку на місяць)*, грн	
	з 01.01.15 р.	з 01.12.15 р.
До 6 років	2064	2334
Від 6 до 18 років	2572	2910

* Якщо на дитину виплачують призначені в установленому порядку пенсію, аліменти, стипендію, держдопомогу (крім держсоцдопомоги, що виплачується на дітей-інвалідів, відповідно до законодавства), розмір допомоги на дитину, наведений у таблиці, підлягає зменшенню на суму таких додаткових виплат.

Допомогу на дітей самотніми матерями, самотніми усиновлювачам, матері (батьку) у разі смерті одного з батьків, які мають дітей віком до 18 років, надають у розмірі, що дорівнює різниці між 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, але не менше 30% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку (ч. 1 ст. 183 Закону № 2811, п. 34 Порядку № 1751).

У разі затвердження нового розміру прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку розмір допомоги по вагітності та пологах, допомоги на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням, та допомоги на дітей самотніми матерями перераховують без звернення осіб, яким вони призначені, з місяця набрання чинності актом законодавства, що встановлює новий прожитковий мінімум (п. 57 Порядку №1751).

Військовий збір продовжили

У 2015 році продовжується сплата військового збору за ставкою 1,5 % доти, доки Верховна Рада не прийме рішення про завершення реформи Збройних Сил України (оновлений п. 16 підрозд. 10 Перехідних положень ПКУ).

Об'єктом обкладення військовим збором є всі доходи, визначені ст. 163 ПКУ. Це означає, що військовий збір потрібно

справляти з тих самих доходів, з яких утримують ПДФО. Зокрема, ідеться про такі доходи:

1) зарплата, нарахована платнику збору у зв'язку з трудовими відносинами;

2) лікарняні. При цьому, як і раніше, з допомоги по вагітності та пологах військовий збір не справляється;

3) будь-які виплати за цивільно-правовими договорами (далі – ЦПД);

4) стипендії, розмір яких перевищує 1710 грн.

У такому разі суму перевищення обкладають військовим збором. Що стосується сум будь-яких заохочень (премій), які виплачують студенту (учню, аспіранту та ін.) зі стипендіального фонду, то їх обкладають військовим збором повністю.

Оскільки до об'єктів обкладення ПДФО належить і грошове забезпечення, що виплачується військовослужбовцям або особам рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ, то з 01.01.2015 р., утримувати військовий збір потрібно і з таких доходів. При цьому про компенсацію такого збору (як у випадку з ПДФО) мова не йде.

Посадові оклади за ЄТС

З 1 січня 2015 року посадові оклади працівників закладів охорони здоров'я будуть визначатись відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.2014 року №110 «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» та спільного наказу Мінсоцполітики України та МОЗ України від 18.06.2014 р. №398/405 «Про внесення змін до Умов оплати праці працівників охорони здоров'я та установ соціального захисту населення», виходячи з розміру посадового окладу (тарифної сітки) працівника 1 тарифного розряду 852 грн.

Посадові оклади працівників, що відповідають 1-6 тарифним розрядам ЄТС, будуть встановлені протягом 11 місяців ц.р. у розмірах:

1 тарифний розряд – 1218 грн.

2 тарифний розряд – 1223 грн.

3 тарифний розряд – 1233 грн.

4 тарифний розряд – 1243 грн.

5 тарифний розряд – 1253 грн.

6 тарифний розряд – 1263 грн.

З 1 грудня 2015 року Кабінет Міністрів України окремою постановою прийме рішення про збільшення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го тарифного розряду за ЄТС.

Середній зарібок мобілізованих працівників

У цьому питанні, як і раніше, установи повинні виплачувати мобілізованим працівникам середній зарібок за рахунок своїх коштів (а також обкладати його ЄСВ, ПДФО та військовим збором). Порядок компенсації таких виплат з держбюджету досі не затверджено.

Водночас у квітні 2015 року міне рівно рік, як військова служба за призовом у зв'язку з мобілізацією, на особливий період, стала одним із видів військової служби. При цьому ст. 119 КЗпП зобов'язує зберігати за працівниками, які проходять військову службу за призовом у зв'язку з мобілізацією, місце роботи (посаду) і середній зарібок, але не більш одного року.

Мінімальний та максимальний розмір пенсії за віком за віком

Мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу становить розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

(абз. 1 ч. 1 ст. 28 Закону № 1058). Тобто в перші 11 місяців 2015 року – 949 грн (у розрахунку на місяць), а у грудні 2015 р. – 1074 грн.

А ось максимальний розмір пенсії за віком не може перевищувати 10-кратного показника того самого змісту (ч. 3 ст. 27 Закону № 1058). Тобто максимум становить із 01.01.15 р. по 30.11.15 р. 9490 грн (у розрахунку на місяць), а в грудні – 10740 грн.

Про визначення права на грошову допомогу в розмірі десяти місячних пенсій медичним працівникам

З 1 жовтня 2011 року органами Пенсійного фонду України виплачується неоподатковувана одноразова грошова допомога, передбачена пунктом 7-1 Прикінцевих положень Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», в розмірі 10 місячних пенсій особи на день її призначення.

Зазначена грошова допомога виплачується особам, які на день досягнення пенсійного віку, передбаченого ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», працювали в закладах та установах державної або комунальної форми власності на посадах, які дають право на призначення пенсії за вислугу років відповідно до пунктів «е»-«ж» ст. 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення» і мають страховий стаж на таких посадах 35 років – для чоловіків, 30 років – для жінок, а також якщо вони до цього не отримували будь-яку пенсію.

Порядок обчислення страхового стажу, що дає право на призначення грошової допомоги, та її виплати, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1191.

При цьому, при вирішенні питання щодо виплати грошової допомоги часто виникають ті ж питання, що і при визначенні права на пенсію за вислугу років – чи зараховуються окремі періоди роботи та іншої діяльності до стажу, який дає право на такі виплати, зокрема, період перебування у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного віку під час навчання в клінічній ординатурі.

За роз'ясненнями Пенсійного фонду (лист № 13923/Т-102 від 23.01.2015р). відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею 3-річного віку зараховується до загального, безперервного стажу роботи і стажу роботи за спеціальністю. Проте, якщо догляд за дитиною здійснювався під час навчання в клінічній ординатурі, то період такої відпустки до стажу, який дає право на грошову допомогу, не зараховується.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА: ПЕРЕГЛЯД І СКАСУВАННЯ ПІЛЬГ

Пільги на безоплатне користування житлом: умови надання переглянуті

Минулого року Законом «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» від 27.03. 2014 р. №1166- VI був переглянутий порядок надання пільг на безоплатне користування житлом з опаленням та освітленням педагогічним, медичним і фармацевтичним працівникам, працівникам установ культури, бібліотек, музеїв, фахівцям із захисту рослин, які працюють у сільській місцевості і селищах міського типу, а також пенсіонерам із числа таких працівників.

Тоді було встановлено: пільги зазначеним категоріям працівників і пенсіонерів надають, якщо розмір їх середньомісячного сукупного доходу за попередні шість місяців не перевищує розміру ПСП, у порядку, визначеному Кабміном.

Для надання права на безоплатне користування житлом з опаленням та освітленням орієнтуються на розмір ПСП (1710 грн.). Проте тепер з ним порівнюватимуть дохід не самого пільговика, а його сім'ї (з розрахунку на одну особу за попередні шість місяців). Середньомісячний сукупний дохід сім'ї визначають згідно з Порядком № 426.

Відповідні зміни внесені Законом № 76 до абз. 1 ч. 4 ст. 57 Закону № 1060, абз. 2 п. «і» ч. 1 ст. 77 Основ законодавства про охорону здоров'я.

Згідно з п. 2 розд. III «Прикінцеві положення» Закону № 76 норми цього Закону в частині обліку середньомісячного сукупного доходу сім'ї при наданні пільг набувають чинності з 01.07.2015 р.

Зайнятість населення: окремі пільги скасовано

Законом № 76 скасовано низку норм Закону про зайнятість.

1. Статтею 49 Закону про зайнятість окремим категорія громадян при настанні певних умов гарантувався достроковий вихід на пенсію за наявності необхідного стажу (наприклад, при звільненні працівника з ініціативи роботодавця у зв'язку зі змінами в організації виробництва та праці, якщо на день звільнення залишилося не більше 1,5 року до виходу на пенсію). Тепер ця норма виключена. При цьому встановлено, що пенсії, призначені на цій підставі до 28.12.2014 р. (тобто до набуття чинності Законом № 76) працюючим пенсіонерам не виплачуються.

2. Статтею 28 Закону про зайнятість для молодих працівників, залучених до роботи в селах і селищах, які уклали трудовий договір на строк не менше трьох років з підприємствами (установами та організаціями), розташованими в таких населених пунктах, передбачалося надання житла та виплата одноразової адресної допомоги (за переліком професій, затверджених Кабміном). Тепер ця норма скасована.

3. 3.3 абз. 2ч. 1 ст. 26 Закону про зайнятість вилучили норму про виплату компенсації ЄСВ за рахунок держбюджету роботодавцю, який працевлаштовує на нове робоче місце громадян, зазначених у ч. 1 ст. 14 цього Закону. А Фонд соцстрахування на випадок безробіття і Фонд соцзахисту інвалідів зможуть компенсувати такий ЄСВ лише при наявності фінансових ресурсів.

Скасування пільгового проїзду в громадському транспорті

З 01.06.2015 р. для учасників війни, ветеранів праці, осіб, які мають заслуги перед Вітчизною, скасовано пільги на безоплатний проїзд громадському транспорті. Право на пільговий проїзд залишилося у інвалідів I і II групи, дітей-інвалідів та осіб, які супроводжують інвалідів або дітей-інвалідів

Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності

Щодо змін у виплаті допомоги з тимчасової непрацездатності

Лист від 17.01.2015 р. № 2.4-17-92

У зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014 р. № 77*, яким

викладено у новій редакції Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», Виконавча дирекція Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності для уникнення неузгодженості дій робочих органів Фонду щодо застосування в роботі норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.99 р. № 1105 (далі – Закон № 1105) повідомляє наступне:

1. По страхових випадках (допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомога по вагітності та пологах, допомога на поховання), які настали до 31.12.2014 р. включно, при визначенні права на матеріальне забезпечення та його розміру необхідно керуватися нормами Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 р. № 2240.

2. Для страхових випадків (допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомога по вагітності та пологах, допомога на поховання), які настали з 01.01.2015 р., необхідно застосовувати норми Закону № 1105.

3. У зв'язку із внесенням змін Законом України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 р. № 77 до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.91 р. № 796 (далі – Закон № 796) було скасовано норми статті 23 Закону № 796, а саме: компенсації та пільги громадянам, віднесеним до категорії 4 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, зокрема, виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати незалежно від страхового стажу, що призвело до неузгодженості норм статті 24 Закону № 1105 з нормами Закону № 796.

До приведення у відповідність норми Закону № 1105 в частині надання пільг громадянам, віднесеним до категорії 4 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, зазначених у пункті 5 частини першої статті 24 Закону № 1105, при визначенні розміру допомоги по тимчасовій непрацездатності таким особам слід керуватися наступним.

Відповідно до частини другої статті 31 Закону № 1105 для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) застраховані особи додають копії відповідних посвідчень або інші документи, які підтверджують право на пільгу. Тобто для осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, таким документом є копія посвідчення потерпілого від Чорнобильської катастрофи певної категорії, в якому зазначено, що пред'явник посвідчення має право на пільги і компенсації, встановлені Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Враховуючи те, що з 01.01.2015 р. статтю 23 Закону № 796 виключено, пільга щодо виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати незалежно від страхового стажу, визначена пунктом 5 частини першої статті 24 Закону № 1105, особам, віднесеним до категорії 4 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, за страховими випадками, які настали з 01.01.2015 р., не надається.

4. Частиною четвертою статті 19 Закону № 1105 визначено те, що застраховані особи, які протягом дванадцяти місяців перед настанням страхового випадку за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування мають страховий стаж менше шести місяців, мають право на матеріальне забезпечення відповідно до цього Закону в таких розмірах:

1) допомога по тимчасовій непрацездатності — виходячи з нарахованої заробітної плати, з якої сплачуються страхові внески, але в розрахунку на місяць не вище за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом у місяці настання страхового випадку;

2) допомога по вагітності та пологах – виходячи з нарахованої заробітної плати, з якої сплачуються страхові внески, але в розрахунку на місяць не вище двократного розміру мінімальної заробітної плати та не менше за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом у місяці настання страхового випадку.

Вищезазначена норма Закону № 1105 застосовується у вигляді обмеження визначеної на загальних підставах суми допомоги у розрахунку на місяць, якщо на момент настання страхового випадку застрахована особа не набула сумарно у дванадцятимісячному періоді, що передуює страховому випадку, шестимісячний страховий стаж.

У свою чергу, страховий стаж для реалізації норм частини четвертої статті 19 Закону № 1105 визначається відповідно до вимог статті 21 Закону № 1105 за даними персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування. Такий розрахунок повинен робити страховальник на підставі даних Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, наданих застрахованою особою у вигляді довідки Пенсійного фонду України.

5. Частиною п'ятою статті 32 Закону № 1105 передбачено граничні строки набуття права на матеріальне забезпечення, визначене статтею 20 Закону № 1105, застрахованих осіб та отримувачів допомоги. Так, матеріальне забезпечення виплачується, якщо звернення за його призначенням надійшло не пізніше дванадцяти календарних місяців з дня відновлення працездатності, встановлення інвалідності, закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, смерті застрахованої особи або члена сім'ї, який перебував на її утриманні.

Ця норма діє з 01.01.2015 р. незалежно від дати настання страхового випадку.

Слід зазначити, що дванадцятимісячний період відлічується від закінчення страхового випадку для випадків тимчасової непрацездатності та вагітності та пологів, а у випадку смерті – від дня смерті, зазначеного у свідоцтві про смерть, від першого числа місяця, наступного за тим, у якому настала відповідна подія (відновлення працездатності, встановлення інвалідності, закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, смерть застрахованої особи або члена сім'ї, який перебував на її утриманні). Для обчислення періоду 12 календарних місяців беруться цілі місяці з 1 по 31 (30 або 28 (29) для лютого) число.

Просимо вищевикладену інформацію довести до робочих органів Фонду та страховальників для використання в подальшій роботі та уникнення неоднозначного застосування норм Закону № 1105.

В. о. директора

Т. Нагорна